

Назар Сірко

студент 2 курсу юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

Міжнародний досвід регулювання кримінальної відповідальності за замах*

Відповідальність за замах на кримінальне правопорушення є важливим аспектом не лише національного законодавства України, але й кримінального законодавства більшості країн світу. Як зазначають фахівці, це питання потребує детального аналізу, адже в Україні залишаються невирішеними ряд аспектів, таких як сутність замаху (чи це стадія, чи вид незакінченого злочину), вид вини при його вчиненні, а також межі призначення покарання за замах на кримінальне правопорушення [1, с. 303].

У зв'язку з цим, важливим є проведення порівняльного аналізу кримінального законодавства інших країн, яке регламентує цей інститут. Дослідження вказують на те, що науковці неодноразово зверталися до кримінальних кодексів зарубіжних держав, проводячи їх класифікацію в залежності від особливостей регламентації замаху. Зокрема, А. П. Козлов пропонує поділ кримінальних кодексів за способом закріплення норми про замах на чотири групи: кодекси, які не містять поняття незакінченого злочину і трактують замах як стадію; кодекси, в яких замах є незакінченим злочином; кодекси, що описують замах як вид незакінченого злочину, не згадуючи про невиконання; а також ті, в яких незакінчений злочин розглядається як родове поняття з замахом як його різновид [1, с. 303].

В подальшій класифікації М. Д. Дякур, основуючи свій аналіз на законодавчому закріпленні поняття замаху, поділяє кримінальні кодекси на три категорії: ті, що не розкривають поняття замаху; ті, що трактують замах як «початок виконання складу злочину»; та ті, які визначають основні його ознаки. Аналогічно, за причинами, через які злочин не доводиться до кінця, авторка виділяє кодекси, що не зазначають такі причини, кодекси з випадковими обставинами та кодекси, де підкреслюється, що незакінченість злочину викликана обставинами, «які не залежать від особи».

Досліджуючи кримінальні кодекси пострадянських країн, можемо спостерігати, що в КК Таджикистану, Туркменістану, Киргизстану та Вірменії виділено окрему главу «Закінчені і незакінчені злочини», тоді як у КК Азербайджану та Узбекистану ця глава носить назву «Незакінчений злочин» [2, с. 24]. У КК Молдови та Казахстану замах охоплюється лише в загальних

* Наукова керівниця – *Світлана Ковальова*, доцентка кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України

положеннях про злочини, а КК Латвії має главу, що описує «Злочинне діяння», яку слід враховувати у контексті замаху.

При аналізі КК зарубіжних держав можна також зазначити, що в ряді викладів, навіть якщо поняття замаху є, не всі вони мають окремі статті для його регламентації. Наприклад, в КК Таджикистану готування та замах регулюються в одній статті, подібна ситуація спостерігається і в КК Казахстану [2, с. 26].

Крім того, більшість пострадянських кримінальних кодексів не виділяють окремі види замаху, обмежуючись лише загальною класифікацією замаху. Проте окремі з них, такі як КК Литви, надають поняттю «непридатний замах», що визначається як випадок, коли винний не усвідомлює, що є неможливим вчинити злочин через невідповідний об'єкт або засоби [2, с. 30-31].

Як видно з наведеного, КК зарубіжних держав зазвичай не роблять чіткого розмежування між різними видами замаху. Лише деякі, зокрема в КК Польщі та ФРН, виділяють категорію непридатного замаху, що свідчить про комплексність підходу до питань незакінченої злочинної поведінки.

Література

1. Козлов А. П. Вчення про стадії злочину/ А.П. Козлов. – СПб.: Видавництво «Юридичний прес центр», 2002. – 353 с.

2. Дякур М. Д. Замах на злочин: проблеми кримінально-правової кваліфікації та відповідальності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Дякур Марія Дмитрівна; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2009. – 198 с.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**